අග්ගමහා පණ්ඩිත උපාධියෙන් පිදුම්ලද කොටපිටියේ ශ්‍රී රාහුල අනුනාහිමියෝ

කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රී ධර්ම මහා සංඝ සභාවේ අනුනායක හා ප්‍රධාන ලේඛකාධිකාරී පේරාදෙණිය විශ්වවිද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයේ මහාචාර්ය කොටපිටියේ රාහුල අනුනාහිමියන් වෙත බුරුම රජය මගින් භික්ෂූන් වහන්සේලාට පිරිනමනු ලබන ඉහළම ගෞරව උපාධිය වන 'අග්ගමහාපණ්ඩිත' උපාධිය එරට ජනාධිපතිතුමන් විසින් ඉකුත් 8, 9 දෙදින මියන්මාරයේ දී පිරිනැමිණි.

උන්වහන්සේට ආශිර්වාද පතා ශිෂ්‍ය භික්ෂූන් වහන්සේ, ප්‍රදේශවාසීන්, මහා සංඝරත්නය සහ විහාරස්ථ දායක දායිකාවන් සංවිධාන කරන බෝධි පූජාව සහ සෙත් පිරිත් සජ්ඣායනය අද (12) වාද්දුව තල්පිටිය බෝධිරාජ මහා විහාරයේදී පැවැත්වේ. මේ ලිපිය ඒ නිමිත්තෙනි.

ශ්‍රී ලංකා අමරපුර නිකායාභිවෘද්ධි දායක සභාවේ අනුශාසක,

මිලින්ද මොරගොඩ

ථෙරවාදී නිර්මල බුදු දහම අප සතු ලොවට දිය හැකි උතුම් දායාදයකි. ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සේවාව උතුම් සත් ක්‍රියාවකි. එහ මග නොගොස් ජනී ජනයා වෙත ධර්ම අවබෝධය ලබා දෙන සේ බුදු රජාණන් වහන්සේ සිය පළමු ශිෂ්‍ය හැටනමක් වෙත වදාළහ. ගෞතම බුදු රජාණන් වහන්සේ විසූ කාල වකවානුවට වඩා ඉතා සංකීර්ණ සමාජ පසුබිමක් වර්තමානයෙහි පවතී. බුදු දහම අවිච්ඡින්නව පවතින දේශයක් වශයෙන් බෞද්ධ සාහිත්‍යයෙහි ලංකාව ගැන සඳහන්ව තිබේ. මහාචාර්ය කොටපිටියේ රාහුල අනු නායක හිමිපාණෝ විශිෂ්ට ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සේවාවක නිරතය. උන්වහන්සේ ඉටුකර ඇති මෙහෙවර සුවිශේෂී වූවකි. ශ්‍රී ලංකාවේ කීර්තිය ජාත්‍යන්තරව පතුරුවනු ලැබූහ. උන්වහන්සේ සතු දහම් දැනුම ඇගයීමට පාත්‍ර විය. මියන්මාර ජනරජය සිය හැත්තෑ දෙවැනි නිදහස් දිනය නිමිත්තෙන් හිමිපාණන් වහන්සේ වෙත අග්ගමහා පණ්ඩිත සම්මානය පිරිනමන ලද බව නිවේදනය කළ අතර පසුගිය ද මියන්මාර් හි යැන්ගුන් හි දී පැවැති විශේෂ රාජකීය උත්සවයක දී නිලවශයෙන් පිරිනමන ලදහ. බුදු දහම වෙනුවෙන් කරන සේවාව අගයා මියන්මාර් ජනරජය විසින් පිරිනමන අග්ගමහා පණ්ඩිත ගෞරව නාමය සඳහා ඉතිහාසය තුළ අඩුම වයසක දී හිමිකම් දක්වන ලදි. එය මෙරටට ලැබුණ විශේෂ ඇගයීමක් ද විය.

අලුත්ගම, දර්ගා නගරයට මඳක් එපිටින් කොටපිටිය ගම්මානයේ විසූ චාර්ලස් වීරසේකර හා එල්පිනෝනා වීරසේකර යුවලට දූදරුවන් පස් දෙනෙකි. හතරවැන්නා බාල වියේ සිටම මහත් කරුණා සිත් ඇතිව ක්‍රියා කළ බව දැක්වෙයි. මහණවීමට කැමැත්ත ලැබුණ විට දහතුන් වැනි වියෙහි පසු වූ අතර ඒ වන විට වර්තමානයේ මාලේවන ඥාණිස්සර විද්‍යාලයෙහි ප්‍රාථමික අංශයෙහි අධ්‍යාපනය ලබමින් පසුවූහ. 1975 වසරේ ජනවාරි 03 වැනි දින තුනැල්ලගේ රතනසාර, රාජකීය පණ්ඩිත මඩුරේ ඥානිස්සර සහ මොල්ලිගොඩ අරියවංස යන හිමිපාණන්ගේ ශිෂ්‍යවරයාණ කෙනෙකු වශයෙන් කුඩා සාමණේර හිමියන් මතුගම සිරිනිවාස පිරිවෙණෙහි ශාසනික අධ්‍යාපනය හැදෑරීම අරඹන ලද අතර පසුව තලපත්පිටිය බෝධි රජමහා විහාරයේ සිට මොල්ලිගොඩ ප්‍රවචනෝදය පිරිවෙනෙහි අධ්‍යාපනය ලැබූහ.

ලබුගම ලංකානන්ද, මහාචාර්ය උඩුවේ ඥානානන්ද යන වියත් මාහිමිපාණන් වහන්සේලාගේ ඇසුර ලදහ. එහි දී සිංහල, පාලි සහ සංස්කෘතික විෂයයන් හි මනා සමත්කම් දක්වන ලදහ. පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලය ප්‍රවේශය රාහුල හිමිපාණන් ගේ ශාසන ජීවිතයේ හැරවුම් ලක්ෂයකි. උපාධිය ඉහළින් සමත් වූ රාහුල හිමිපාණෝ ප්‍රතිඵල ලැබෙන්නටත් කලින් සිට විශ්ව විද්‍යාලයෙහි පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන අංශයෙහි බාහිර කථිකාචාර්ය ධුරයකට පත්ව තිබේ. එය මහඟු අවස්ථාවක් කරගත් හිමිපාණෝ ශාස්ත්‍රපති උපාධිය ද පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයෙන්ම ලබා ගත් අතර සද්ධර්මරත්නාවලී නිබන්ධනය ඉදිරිපත් කර පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයෙන් හා එක්සත් රාජධානියේ ආසියාතු හා අප්‍රිකානු අධ්‍යයන අංශයෙන් ආචාර්ය උපාධිය ලබා ගත්හ. පාලි භාෂාව සම්බන්ධයෙන් කරන ලද උසස් අධ්‍යයනයක් වන අතර ව්‍යාකරණ සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද දැනුම් සම්භාරය ඉතා ප්‍රශස්ත බව එක හෙළා පිලිගැණිනි.

1988 වසරේදී රුහුණු විශ්ව විද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන පීඨයේ ආචාර්ය ධුරයට පත් හිමිපාණෝ එයින් වසර තුනක් ඇවෑමෙන් සිය හුරු පුරුදු පරිසරය වන පේරාදෙණිය විශ්ව විද්‍යාලයේ පාලි හා බෞද්ධ අංශයට පත්වීම් ලදහ. වසර අටක් තුළ පීඨාධිපති දක්වා උසස්වීම් ලැබූ හිමිපාණෝ අමතර කාරණයක් වශයෙන් නොයෙක් රටවලින් බෞද්ධ ධර්මය හා පාලි භාෂාව ගැන පර්යේෂණ කරන්නට එන වියතුන්ට ධර්ම ශාස්ත්‍රීය කාරණා පෙන්වා දී පර්යේෂණයන්ට මග දැක්වූහ. එම සේවාව ලෝකයේ නන් දෙස හිමිපාණන් ගේ දැනුම හා කැපවීම පතල කරන ලද අතර මහත් පැසසුමට ලක්වූහ. ශාස්ත්‍රීය කැලණිය විශ්ව විද්‍යාලයට අනුබද්ධ පාලි හා බෞද්ධ අධ්‍යයන පශ්චාත් උපාධි ආයතනයේ අධ්‍යක්ෂක ධුරයට පත් වන්නේ එයින් අනතුරුවය. එංගලන්තය, ප්‍රංශය, මියන්මාර්, බංගලාදේශය, වියට්නාම්, හොංකොං සහ කොරියාව ඇතුළු රටවල විද්‍යාර්ථීනු දහස් ගණනකට අධ්‍යයනය සඳහා මග පෙන්වන්නට එයින් අවකාශ සැලසේ. ශාස්ත්‍රපති උපාධියට ඉගෙන ගත් සැලෙන පිරිසකට හා ආචාර්ය උපාධි පර්යේෂණය කළ සිසුන් දහයකට පමණ එහි දී ආචාර්යපතිත්වය උසුලන්නට ලැබේ. එය විශිෂ්ට අවස්ථාවකි. අන්තර් ජාතිකව භාෂා අධ්‍යයනයට කොටපිටියේ රාහුල හිමිපාණන් වෙතින් ලැබුණ අනුබලය මෙහි දී සඳහන් කළ යුතුව ඇත. මහාචාර්ය බෙල්ලන්විල ධම්මරතන හිමියන් සමග එකතු වූ හිමියෝ සිංගප්පූරුවේ පාලි හා බෞද්ධ කටයුතු සංවිධානය කිරීමට පියවර ගත්හ. කොරියාවේ හා හොංකොං හි ද පුස්තකාල සම්බන්ධ කරගෙන දැනුම සම්පාදනය කරන ශාස්ත්‍රීය අධ්‍යයන අංශ ඇරඹීය. ඒවා අධ්‍යයනයෙහි නිරත ශාස්ත්‍රවන්තයන්ට මහෝපකාරී වූ බව දැක්වේ.

දෙස් විදෙස් මහා සේවාවක නිරත දැනුම් සම්භාරයකින් පෝෂිත පුද්ගල ශික්ෂාකාමී හිමිනමක වශයෙන් රාහුල හිමියෝ ස්‍යාමෝපාලි වංශික මහා නිකායේ කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී ශ්‍රී සාමග්‍රී ධර්ම මහා සංඝ සභාවේ උන්නතිය වෙනුවෙන් ද කැපවූහ. මහා නායක, ආචාර්ය ඉත්තෑපානේ ධම්මාලංකාර හිමිපාණෝ සමග එක්ව රට දැය වෙනුවෙන් පෙනී සිටියහ. නොයෙක් සමාජ ප්‍රශ්න අභිමුවෙහි දූරදර්ශීව ක්‍රියා කරමින් තීරණ ගැනීමට සමත්කම් පෑහ. නොයෙක් අවස්ථාවන් හි මැදහත්ව සිතන්නට හා ක්‍රියාකරන්නට ශක්තියක් වූහ. තීරණාත්මක අවස්ථාවන් හි දී අප සමග සාකච්ඡා කර ජාති, ආගම් හා සමාජ භේද තුරන් කරන පියවරට නායකත්වය දුන් අතර එයට හේතුව උන්වහන්සේ බාලවියේ දී ජීවත් වූ දර්ගානගරයේ සහෝදරාත්මක හැඟීම නොවෙන්නට බැරි නැත. පටු පරමාර්ථ පිලිකෙව් කළ රාහුල හිමිපාණෝ නිර්භයව ස්වකීය අභිමතය පළ කළහ. එහි දී දේශපාලනය කිසිසේත් වලංගු කාරණයක් වූයේ නැත. සංඝ සභාවේ මහා ලේඛකාධිකාරී ධුරයට පත්වීම තව දුරටත් හිමිපාණන් ගේ සේවාව දියුණු කිහුණු කරන අවස්ථාවක් විය. එය මහත් වගකීමක් වූ අතර මනා දෘෂ්ටියක් සහිතව, සියළු පාර්ශව එකග වන සේ බුද්ධ දේශනාවට අනුව තීරණ ගැනීමට සමත්කම් දැක්වීම ශාසනයට මහත් ආශිර්වාදයක් විය.

2014 වසරේ දී අනුනායක ධුරයට පත් කොටපිටියේ රාහුල හිමියෝ ප්‍රාචීන භාෂෝපකාර සංගමයෙන් රාජකීය පණ්ඩිත ගෞරව නාමය දිනා ගත් අතර කීර්තිමත් සේවය උදෙසා බංගලාදේශයෙන් රන් සම්මානයෙන් පිදුම් ලැබූහ. මහාචාර්ය කොටපිටියේ රාහුල හිමිපාණන් පළකරන ලද ශාස්ත්‍රීය ග්‍රන්ථ සහ පර්යේෂණ පත්‍රිකා දහස් ගණනකි. එමෙන්ම මෙතෙර විශ්ව විද්‍යාල, ජාත්‍යන්තර සම්මේලන හා විද්වත් මණ්ඩප වෙනුවෙන් කරන ලද දේශන අලුත් දැනුම සම්පාදනය කර ඇත. හිමිපාණන් ජීවත්වූ ගම ප්‍රදේශයේ මරණාධාර සමිතියේ සිට මෙරට ඉහළම සමිති සමාගම්වල විවිධ නිලතල උසුලති. කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණී ශ්‍රී සාමග්‍රී ධර්ම මහා සංඝ සභාවේ 150 වැනි සංවත්සරය වෙනුවෙන් බෞද්ධ විනය සම්බන්ධ අධ්‍යයන සාර සංග්‍රහය සම්පාදනය කළ හිමිපාණෝ එයින් මහත් ගෞරවයට ලක් වූහ. අග්ග මහා පණ්ඩිත ගෞරව නාමය මහාචාර්ය කොටපිටියේ රාහුල හිමිපාණන්ට බරක් නොවේ. සැහැල්ලුවකි. කිසිදු උත්සව, වර්ණනා හා උපහාර ග්‍රන්ථයෙන් තොරව එය ලබන්නට තීරණය කිරීම ම මෙරට බොදුනුවන් ගේ මහත් ඇගයුමට හේතුවකි. නිදුක් නිරෝගීව තවත් ධර්ම ශාස්ත්‍රීය සේවාවෙහි නිරත වන්නට සහ එයින් ලෝකවාසී ජනතාවට සෙතක් සදන්නට හේතුවේවා.